

Bemærkninger til forslaget

Baggrunden for forslaget er et ønske om at styrke det regionale samarbejde i Østersøområdet.

Et forstærket Østersøsamarbejde tjener et tredobbelte formål:

- a) Det skal løse væsentlige problemer, der er fælles for regionen – eksempelvis på miljø- og trafikområdet.
- b) Det skal støtte de omfattende økonomiske, økologiske og demokratiske reformer, som skal gennemføres i den del af Østersøregionen, der i årtier har været under kommunistisk herredømme.

Ikke mindst for de baltiske stater og Skt. Petersborg-regionen kan Østersøsamarbejdet få afgørende betydning ved at forbinde dem med de vestlige demokratier i nærområdet. Samtidig kan Østersøsamarbejdet fungere som et bindeled til et bredere europæisk samarbejde.

- c) Det skal styrke den samlede Østersøregions vægt i den europæiske udvikling. Et væsentligt led i dette er at modvirke, at den økonomiske dynamik på længere sigt koncentrerer omkring bestemte områder i Europa sydvest for Østersøregionen, således at Østersølandene marginaliseres.

En stor del af Østersøsamarbejdet kan og bør foregå under decentrale former gennem direkte forbindelser mellem erhvervsvirksomheder og -organisationer, faglige organisationer, miljøorganisationer, kulturelle foreninger, lokale myndigheder m.m.

Men løsningen af en række opgaver – eksempelvis omkring forureningsbekæmpelse og infrastruktur – kræver, at de involverede stater/regioner træffer fælles beslutninger.

For at sikre en tilstrækkelig koordinering mellem de forskellige politiske beslutninger og aktiviteter og for at give samarbejdet en forpligtende karakter er det hensigtsmæssigt at oprette et Østersøråd med et fælles beslutningstagende organ, et ministerråd.

Et sådant fælles beslutningsorgan vil samtidig kunne give de mere ressourcetsvage Østersøområder en større indflydelse på regionens udvikling. Uden en fælles politisk ramme vil styringen af udviklingen i højere grad være overladt til de økonomisk stærke kræfter og regioner.

Ud over de konkrete beslutninger i ministerrådet bør Østersørådet være formidler af kontakt og samarbejde på parlamentarisk plan, græsrodsplan og organisationsplan.

Der lægges samtidig afgørende vægt på, at Østersørådet ikke forbindes med et tungt politisk apparat. Man bør således undgå et system af permanente udvalg i tilknytning til ministerrådet og det parlamentariske samarbejde. Ligeledes bør sekretariatsfunktionerne klares uden at opbygge noget selvstændigt embedsmandsapparat af betydning i tilknytning til Østersørådet.

Østersørådet skal således bygge på decentralistiske og ikkebureaukratiske principper.

Det vil som udgangspunkt ikke være formålstjenligt at foretage en nøje afgrænsning af Østersørådets politiske opgaver. En nærmere bestemmelse af disse må bero på de behov, der fremstår under drøftelserne med de andre Østersølande.

Det er dog givet, at miljøet, infrastrukturen og det kulturelle samkvem må stå helt centralt i samarbejdet.

Der må udarbejdes handlingsplaner på disse områder, som fra starten kan sikre, at der er sammenhæng og langsigtet perspektiv i Østersørådets beslutninger. Disse handlingsplaner kan bygge på analyser og forslag, som allerede er udarbejdet eller under udarbejdelse. Når det gælder bekæmpelse af forureningen, vil det miljøprogram (»Joint Comprehensive Programme«), som er under udarbejdelse i forlængelse af den såkaldte Rönnebykonference i september 1990, således kunne udgøre et fundament for Østersørådets arbejde.

Med hensyn til kredsen af deltagende lande og regioner i Østersørådet kan man anlægge forskellige vurderinger.

Man kan vælge at holde sig til den kreds af lande, som har underskrevet Helsingforskonventionen om beskyttelse af havmiljøet i Østersøen. Det drejer sig om Danmark, Sverige, Finland, Sovjetunionen, Polen og Tyskland. Naturligvis må de baltiske stater og Rusland deltage i stedet for Sovjetunionen.